

Tinderedsläkten - några anteckningar

1. Bengt Johan Andersson Bredvassa (född 1801, död 1856) ägde en av de 10 gårdarna som Bredvassa bestod av. Han hade två bröder : Nils och Carl. Nils blev enligt uppgift skogvaktare i Östergötland - närmare Ortsangivning ej känd. Carl valde den militära banan och slutade som kapten vid Upplands regemente. Han antog släktnamnet Didong, ett namn som även antogs av 3 av Bengt Johans Anderssons söner, nämligen Nils, Karl och Gustav. De båda sönerna Anders Johan och Lars August tog släktnamnet Bengtsson efter faderns förnamn. Om Bengt Johan Andersson ärvt sin gård eller förvärvat den genom köp är ej känt. Maka Anna-Lisa, ytterligare uppgifter saknas.
2. Lars August Bengtsson (född 1834, död 1913) som övertog fädernegården, torde efter tidens mått varit en ganska duktig bonde. Han ökade gårdens areal genom köp av andra delar, så att den under hans tid fick sin nuvarande storlek. Han kostade på den äldste sonen en kurs vid Södra Vi lantmannaskola, en synnerligen ovanlig "utsvävning" av en små- bonde den tiden, åtminstone i dessa trakter. Lars August var godmodig och skämtsam och gällde för att vara en "trevlig farbror för barn", någonting som åtminstone vi äldre barnbarn har minne av. Till Lars August mindre vackra sidor kan nämnas att han tog gärna ett glas, ja ofta ett för mycket. Detta var dock en begivenhet som han delade med de flesta andra den tiden. Han torde också ibland ha hållit sig till andra kvinnor. Där om vittnar att de båda makarna ligga var för sig på Loftahammars kyrkogård, på uttrycklig önskan från maken, som förklarar att hon på inga villkor ville ligga sida vid sida med en sådan.....
Lars August var gift med Maria Kristina Persdotter Lindblad (född 1837, död 1906). Hon synes ha varit en duktig och "styrande" husmor, som höll ordning och reda på hemmet. Barnen minns henne som en som kunde brusa upp när något kom i olag. Som regel gick det över lika hastigt som det kommit. Det som oftast satte hennes sinne i brand var ju makens felsteg. Kärleken till honom torde helt ha sloknat och efterträtts av ett bittert förakt. För barnen var hon in i det sista en god och omtänksam mor.
Barn: Lotten, Hjalmar, Gärda, Patrik
3. Hjalmar August Larsson (född 1864, död 1941) genomgick Södra Vi lantmannaskola. Han gifte sig tidigt och blev först arrendator i Askerum, Loftahammar. 1893 övertog han gården Tindered, Västra Ed på arrende. 1923 överlämnade han arrendet till sonen Harald. Hjalmar Larsson var en god men också duktig karl. Han tänkte klart och man lyssnade gärna till hans synpunkter. Att man förstod uppskatta honom visar de många uppdrag han fick under tidernas lopp. Han blev skolrådsledamot, kyrkvärd, sparbankskassör, överförmyndare, nämnedman. Ofta blev han kallad att förätta syner. Man visste att han var att lita på, att han aldrig tog anseende till person utan föreslog och dömde ut vad han ansåg vara rätt och skäligt.....
Då han mottog gården Tindered på arrende var jorden i mycket dåligt skick. De föregående arrendatorerna hade huvudsakligen satt sin lit till strömmingsfisket i den närbelägna havsviken Syrsan. Matjordslagret var tunt, ordentliga diken saknades. Skördarna blev också första åren klena. Genom succesiv djupplöjning och dränering ökades avkastningen. Det goda arbetet fortsattes av äldsta och yngste sonen- de hade båda genomgått lantbruksskolor- och numera kan gårdens jordbruk betraktas som ett av

de bästa inom länet. Då Hjalmar August Larsson började sin bana som bonde hade han skuld på nästan hela sitt lösöre. De dåliga skördarna i början gav inte mycket över till avbetalning. Barnaskaran ökades också under årens lopp till inte mindre än 10. Det blev egentligen i och med de höga priserna på jordbruksprodukter under första världskriget som han blev fri från skulderna och kunde börja att lägga av något. Trots knappheten bekostade han under åren studierna för två av barnen fram till folkskolärexamen. Två av barnen fick gå lantbruksskolor. De av barnen som önskade komma ut fick sin önskan uppfylld även om deras arbetskraft hade behövts hemma på gården. Många andra bönder kanske hellre satt in pengarna på banken än att använda dem för barnens utbildning, men Hjalmar A Larsson var klok och förutseende nog att förstå att utbildning är ett värdefullare arv för barnen än några tusen mer på banken. Ända in på sista tiden skötte Hjalmar A Larsson sina uppdrag med glädje och stor omsorg. Tiden han fick över använde han till att göra sin tomt till en mönsteranläggning.

Makan Hulda Andersson (född 1856, död 1947) från Hasselö var av synnerligen gott virke. Att vara en utmärkt mor för 10 barn och att dessutom under ett 40-tal år utan någon dags semester eller vila förestå ett stort bondehushåll med pigor och drängar det är ett jättearbete. Och ändå slarvades det aldrig med något, trots att hon ensam fick bära ansvaret för att allt skulle gå i lås. Otaliga är de nattimmar hon använde för att hålla de 10 barnen rena och snygga. Hon fick också tid över för barnens andliga vård. Varje söndag och helgdag höll hon alltid husandakt så länge barnen var kvar hemma. Vad som höll henne uppe var hennes enkla men starka gudstro samt hennes utpräglade sinne för humor som följde henne även under de sista åren.

1923 flyttade de båda makarna in i Granliden som de låtit bygga åt sig. Där bodde de intill sin död.

Barn: Fanny, Harald, Seth, Svea, Göte, Berta, Josef, Karin, Ellen, Edith.

Göte Hjalmarsson 1950

Tillägg - Hjalmar och Huldans barn

Några data om var och en av de tio barnen till Hulda och Hjalmar Larsson. Samtliga kallade sig Hjalmarsson. Alla gick i Ringetaubska skolan i Västra Ed och konfirmerades i Västra Eds kyrka. Av de tio barnen har sju stycken fått vilorum i närheten av mors och fars grav på kyrkogården i V. Ed. Socknens kyrkoherde Brilioth och hans fru Gertrud spelade stor roll vid barnens utbildning och vägval i livet. Flera av församlingens läsbevärade ungdomar hjälptes in i skolor för fortsatt utbildning.

1. Fanny Maria var äldst i syskonskaran och föddes på Hasselö i Loftahammar den 10 oktober 1885. Vid två års ålder flyttade familjen till Askerum och senare till Tindered i V. Ed, gården som Hjalmar tog på arrende. Hit kom familjen 1893 för att stanna för gott. Efter skol och ungdomsår kom hon till England 1911 genom kyrkoherdefamiljens försorg. Här hade hon under fyra år plats hos flera familjer. Vid hemkomsten hade Ludvig Eriksson väntat på henne och 1918 gifte de sig. Första hemmet kom att bli på Jenny gård i Västervik där också de tre barnen föddes. 1923 tog familjen Hockenstad på arrende och så var Fanny åter västraedsbo. Under 31 år bodde de där till det nya hemmet på Grågården var färdigt. Fanny dog i april 1966 och Ludvig i juli 1971.

Barn: Aina 1919, Erik 1920 samt Margit 1923

2. Harald Albanus föddes också på Hasselö den 26 juni 1887 och var bara ett år då han kom till Askerum. Han var sex år då familjen flyttade till Tindered, gården som skulle bli hans hem till livets slut. Helt självklart kom han in i bondelivet och lärde sig jordbrukets teori och praktik på Hamra lantmannaskola i Östergötland. År 1919 hemförde han som brud Jenny Cecilia Rundlöf från Tystberga i Sörmland. De var de två som kom att föra Hjalmarssonnamnet och gården Tindered vidare. Harald övertog arrendet efter fadern och fick köpa gården 1952. Nästa familj blev Per-Josef och Astrid och nu äger deras son Harald gården. På Tindered finns nu femte generationen Hjalmarsson. Jenny dog 1958 och Harald 1951.
Barn: Inger 1920, Per-Josef 1921-1977 samt Brita 1926.
3. Seth Hjalmar var första barnet som kom till världen på komministergården Askerum i Lofta kommun. Han föddes den 31 januari 1889. När familjen flyttade till Tindered var han fyra år. Bondeyrket hägrade inte för honom. Han valde istället att ta värvning vid Lifgrenadjärregementet i Linköping. Därifrån tog han steget in på polisutbildning i Göteborg. Färdig med utbildningen blev han stationerad vid passpolisen och den polisiära verksamheten var i huvudsak förlagd till hamnen och på båtarna. Han fick ofta följa med ut till Vinga för att möta Atlantbåtarna och arbetet där bestod i både detektivens och passpolisens. Längre fram blev han 1ste polisinspektör. Under tiden tog flyget över mycket från sjöfarten och Seths arbete flyttades till flygplatser. I samband med pensioneringen fortsatte han att tjänstgöra som passkontrollant ute på det numera nedlagda Torslanda. I Göteborg mötte han tidigt sin livsledsagerska jämtländskan Hilma. Adressen var under många år Styrmansgatan 15, men när barnen lämnat hemmet flyttade de ut på Hisingen. Seth och Hilma hade följts åt i sextitalet år och de fick också följas åt i döden med bara två dagars mellanrum i januari 1976.
Barn: Bertil 1916, Lars 1917 - 1978, Sven 1923.
4. Svea Gertrud Ingeborg föddes i Askerum den 13 augusti 1890 och växte upp som Tinderedsflicka. Hon var en av de ungdomar som kyrkoherde B. hjälpte med studier. Hon sökte in på folkskoleseminariet i Göteborg där hon tog examen 1916. Bellö skola i Småland blev hennes första lärarplats och här mötte hon sitt livsöde i prästen David Glimborg. De gifte sig i Västra Eds kyrka 1919 och så blev hon prästfru i Ingatorp. Efter några år i Skeda socken blev David utnämnd till kyrkoherde i St Johannes i Norrköping. Här gick Svea helt upp i rollen som prästfru engagerad och plikttagen och läraryrket utövade hon inte alls. David dog 1968 och hade då även varit kontraktsprost och Svea slutade sitt liv den 22 april 1977.
5. Göte Fabian föddes i Askerum den 20 januari 1892. Han tillbringade sin uppväxttid i Tindered. År 1916 avlade han folkskolärexamen i Linköping. Samma år fick han plats vid Björke skola i Regna där han sedan tjänstgjorde hela sitt liv med undantag för en termin år 1919 då han hade ett vikariat vid Visingsö folkskola. 1922 gifte han sig med Annalisa Andersson från Björksund i Tystberga. År 1956 pensionerades han och avgick från sin befattning i Regna. Sedan han slutat i Regna flyttade han närmare sin födelsebygd och bosatte sig i Gamleby. Hans främsta intresse under de sista åren var den sommarstuga han uppfört i Tindered på den tomt han fått av sin broder Harald i present. Göte avled i augusti 1962 och Annalisa februari 1993.
Barn: Kerstin 1922, Lars Olof 1925 samt Arne 1938.
6. Berta Hulda Augusta var det lilla flickebarnet på drygt en månad då flytten gick till Tindered. Hon föddes 20 mars 1893 i Askerum. Liksom de övriga barnen var hon hemma och deltog i sysslorna och lärde sig en hel del under mor Huldas ledning. Midsommarafton 1916 hölls bröllop på Tindered mellan Berta Hjalmarsson och John

Johnsson från Råserum i Lofta. Det bröllopet talar äldre släktingar om än i dag. Det gamla militärbostället Skramstad invid Gamleby blev för livet deras hem. Först var John arrendator men blev dess ägare 1935. I det vackra huset skapade Berta ett trivsamt, smakfullt och gästfritt hem för familjen, släkt och vänner. Allt vittnade om hur duktig hon egentligen var. John avled 1973 och Berta 1981.
Barn: Irene 1918, Ingemar 1921-1978.

7. Josef född i Tindered 22 juni 1894 var yngsta sonen. Han var begåvad och mycket omtyckt. Intresserad av naturen, växter och jordbruk hade han bestämt sig för att bli agronom och genomgick lantmannaskola. Vid militär utbildning på Malmen i Linköping insjuknade han i spanska sjukan och i den svåra epidemin dog han efter några dagars sjukdom i september 1918. Hans död blev ett svårt slag för alla inte minst för mor Hulda som "sörjde som om han varit enda barnet" sa ett annat syskon.
8. Karin Ragnhild Elisabet föddes då julen stod för dörren år 1895 och datumet var den 21 december. Efter den obligatoriska skolgången och konfirmationen fick även hon läsa för kyrkoherden och sökte till Ersta diakonissanstalt i Stockholm och blev då sjuksköterska. Hon fick sina första tjänster i Söderköping och Vadstena. Under sitt Söderköpingsår hade hon ledigt en hel dag talade hon om. Sedan kom hon till Vadstena lasarett, en plats som hon gärna återvände till på semestrarna. Därefter blev hon husmor på Helsingborgs lasarett. År 1939 blev hon erbjuden en föreståndarplatsen på Nyboda barnhem. Karin var så ambitiös och social. Under många år var hon knuten till Stockholm stads barnavårdsnämnd som 1:a fosterbarnsinspektris. De sista åren kom hon hem till Tjust och slutade sina dagar i maj 1977. Tillsammans med tre andra syskon ligger hon hos far och mor i familjegraven i Västar Ed.
9. Ellen Gerda Viktoria föddes den 25 april 1898 i Tindered. Efter en skolgång och de tidigaste ungdomsåren i hemmet kom hon till en av fru Brilliants goda vänner en fröken Stigzelius och sedan till en professorsfamilj Hellström. Ellen kom sedan att höra till de döttrar som stannade kvar i hemmet och skötte om far och mor till döddagar. Granliden var hemmet. Hon var den av barnen som levde mest nära mor Hulda och präglades av hennes kristna tro. Nere i Helgenäs skola startade hon också en egen söndagsskola som blev till glädje för både henne och barnen. Då bägge föräldrarna var döda fick Ellen efter mors frånfälle 1947 köpa sitt kära Granliden för 20.000 kr av syskonen. Så kom en pensionerad stationsinspektör vid namn Otto Arrhenius till Granliden, först som hyresgäst och senare efter en del turer som äkta man. Äktenskapet som blev synnerligen lyckligt avbröts efter bara sex år då Otto avled 1954. Så var Ellen åter ensam med sitt hus och sin trädgård, som Otto hade gjort så fint. Där bodde hon till sin död i maj 1972.
10. Edit Charlotta var lillasystern som blev det tionde barnet. Hon föddes bara några månader innan sekelskiftet den 18 oktober 1899. Lik sin syster Karin valde hon sjuksköterskeyrket som var ett "kall" på den tiden. Hon började sin utbildning på Sabbatsberg i Stockholm. Efter en svår infektion så fick hon hjärtbesvär och kom hem till Tindered mycket svag och fick avbryta den påbörjade banan. Så småningom behövde postverket i Edsbruk ett biträde. Efter några år på den tjänsten blev Edit poststationsföreståndare efter "tant" Andersson. Tiden gick och då hon var 52 år fyllde ingick hon äktenskap i maj 1951 med lantbrukaren Linus Karlsson, Edsgården. Då flyttade hon bara tvärs över vägen där hon kom till ett gott eget hem där hon trivdes och kände sig välkommen. Edit avled i september 1968.